Anul XIV — Sibiiu, Joi 20 Februarie (4 Martie) 1897 — Nr. 40

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr. a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. sĕ vênd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni.

Cuvênt urgisit.

(§.) Cuvêntul *„român“* nu mai e acreditat la Maghiari. Trebue scos din curs. Și nu mai e nici c u v ê n t de salon. Trebue eliminat din ministerii, oficii publice și trebue șters din toate firmele, din toate actele, din toate dicționarele. Așa cer interesele statului ungar și așa pretinde *„dreptul de stat“* maghiar. Bietul cuvênt! Oare-ce păcate va fi avênd de 'l-au luat la ochi stăpânitorii nostri de astăzi? Sĕ fie *ură* ori *frică*, ceea-ce a pus în mișcare întregul aparat patriotic în contra sa?

Se zice că omul pĕcătos se sparie și de umbra sa proprie; cu atât mai mult însĕ de umbra aceluia, în contra căruia a comis pĕcatul. Toate silințele lui se concentrează dar' într'aceea, ca sĕ nimicească toată urma ce 'i-ar putè revoca în memorie comiterea pĕcatului.

Sĕ nu fie oare și cu goana îndreptată în contra cuvêntului *„român“* tot așa? Un fel de nou pĕcat, isvorit din mustrarea conștienței pentru celelalte multe comise.

Până acum știam, că organele guvernului unguresc poartă goană în contra bisericilor, școalelor, instituțiunilor noastre economice și culturale, pentru-că pe toate le țineau de *»antipatriotice«*; dar' nu știam că însuși cuvêntul *»român«* încă e antipatriotic.

Exprimă — după mintea lor — o noțiune falsă, un ce neexistent, și de aceea nu are drept de vieață. La groapă cu el!

Există, ce e drept, — earăși după mintea lor — niște cetățeni ungari, cari în sĕlbătăcia lor nu au învĕțat încă ungurește nici acum după treizeci de ani de energică maghiarisare, ci vorbesc tot *românește*, — dar' acești nu sûnt Români ci *Unguri cu buze valahe!*

Asta e numirea noastră patriotică, scoasă din *„dreptul de stat“* maghiar.

Adecă și noi am fi Români numai din buze, precum mulți Maghiari numai din buze sûnt Maghiari. Hazlii de tot sûnt guvernanții nostri! Sĕ-'ți lase ei numai *falca* — cum zicea fericitul *Borlea*, — sĕ fie românească, ear' de acì încolo nimic; nici creeri, nici inimă, nici corp și nici suflet!!

*

Douĕ casuri mai recente și destul de caracteristice avem, din cari putem constata o nouă pornire, o nouă goană în contra noastră. E afacerea *„Astrei“* și afacerea școalelor românești din Hodac.

Dela *Astra* cere guvernul unguresc sĕ șteargă din statute cuvêntul *„transilvană“* și cuvêntul *„popor român“*, ear' dela școalele românești din *Hodac* a cerut fibirĕul cercului sĕ șteargă de pe frontispiciul edificiilor cuvêntul *„română“*, mulțumindu-se numai cu inscripțiunea *„Școală gr.-ort.“* și *«Școală gr.-cat.»*

Afacerea *Astrei* nu e terminată. Rĕmâne în buna chibzueală a adunării generale, convocată pe 10 Martie n. c., ca sĕ se supună ori *ba* dorinței guvernului maghiar. Afacerea școalelor din *Hodac* e însĕ finalisată. Fiindcă poporul nu a voit sĕ-'și necinstească singur scumpul seu odor, fibirĕul a trimis gendarmii, sĕ-'i execute porunca aspră, și azi cuvêntul *„română“* de pe ambele școale românești din Hodac, zace îngropat sub un strat gros de var.

Fiind cuvênt antipatriotic, 'l-a executat și 'l-a îngropat puterea, pe care azi Bánffy o ține în mână!

*

Foarte bine! Strice, dărîme, nimicească și necinstească organele guvernului maghiar tot ce le stă în cale, tot ce ni-a rĕmas dela părinți și ce am mai putut noi edifica în decursul vremii, din propriile noastre puteri.

De treizeci de ani și altcum nu fac alta decât strică aceea-ce noi zidim. Sûnt și astfel de oameni pe lume, cari în aceasta își află plăcerea.

Poftească și continue dar' domnii dela putere. Meargă numai înainte pe calea apucată. Strice, dărîme, nimicească tot ce a eșit din mânile noastre, din sărĕcia noastră și din capul nostru.

Între cu puterea în școalele noastre, în bisericile noastre, în casele noastre, pună mâna pe toate instituțiunile noastre ridicate din neagra noastră sĕrăcie; răpească-ne tot avutul nostru; zică cu cunoscuta lor nerușinare că ale lor sûnt toate, toate; dar' un lucru sĕ ni-'l lase neatins; aceea-ce ei nu pot lua dela noi nici cu baionetele, nici cu furcile, aceea-ce nu le dăm nici lor, nici morméntului: *numele de Român*!

Dărîme, strice, dacă așa le este pofta; dar' nu uite că popoarele cari știu zidì, știu și ele dărîma! Și când popoarele încep cu dărîmarea, e rĕu; căci ele nu-'și vor nimicì numai idolii lor proprii, ci vor dărîma tot ce le stă în cale, temniți, palate, curți domnești, din cari nu va mai rĕmânea peatră pe peatră!

Când mănia poporului se pune în mișcare, valurile ei nu mai au margini. Sĕ nu se provoace dar' în mod atât de ușuratic mănia popoarelor, și sĕ nu se pună atât de des la probă îndelungata lor răbdare, căci nimic nu e fără de sfîrșit. Chiar și proverbiala răbdare a Românului încă are capĕt!

Sibiiu, 3 Martie n.

Dela curte. Sub durata petrecerii Monarchului în Cap-St.-Martin s'a întrodus următorul serviciu de postă între Viena și Cap.-St,-Martin. Un curier de curte pleacă dimineața din Viena, ducênd cu sine toate scrisorile sosite. Tot atunci pleacă un alt curier de curte din Cap-St.-Martin. Ambii se întâlnesc pe la mijlocul drumului și schimbă traistele cu acte. Cel din Viena predă celui din Cap-St.-Martin actele aduse din Viena și încă neresolvate, ear' acesta predă celui din Viena actele provĕzute cu subscrierea Monarchului. Fiecare pleacă apoi earăși indĕrĕt. Traistele cu acte sûnt bine încuiate, astfel că tradarea secretelor diplomatice și de stat e imposibilă.

Fără comentar. Congregațiunea comitatului A r a d a ținut ședință Vineri, în 26 Februarie n. Ședința a durat 7 minute. Au fost cu totul 35 membri. Nu s'a discutat nimic. Așa ne spune noua foaie românească din Arad. Tot ea însĕ a fost adresat câteva zile mai nainte o rugăminte către membrii români ai congregațiunei, ca sĕ vină la ședință, că sûnt obiecte de mare interes puse la ordinea zilei. Membrii n'au venit!

Dăm faptul fără comentar.

Presidența senatului român. Prin moartea principelui *Ghica* a devenit vacant scaunul presidențial în senatul român. Alegerea noului president se va face verosimil mâne, Joi, dacă până la data aceasta se va putè ajunge la o înțegere între guvern și partisanii dlui *Sturdza*. Candidați pentru postul acesta ar fi până acum domnii *Sturdza* și *P. Grădișteanu*, dar' guvernul ca sĕ împedece noue scisiuni în partid ar voì se înduplece pe Metropolitul-Primat sĕ primească această demnitate. În direcțiunea aceasta decurg dar' pertractările.

Din casa magnaților. Comisiunea verificătoare a resolvat Luni, în 1 Martie rugarea Metropolitului *Dr. Mihályi*, de cuprinsul, ca titlul: *»de Alba-Iulia«* se 'i-se dee numai Metropolitului gr.-cat. român, ear' nu și celui gr.-ort., pentru-că acestuia nu-'i compete. Excelența Sa 'și-a motivat verbal rugarea; ear' după-ce și Excelența Sa Metropolitul *Roman*, care era present, încă a declarat, că e o greșeală la mijloc, fiindcă Metropolitul bisericei gr.-ort. române din Transilvania și Ungaria nu poartă titlul *»de Alba-Iulia«* — comisiunea a decis rectificarea listei membrilor din casa magnaților în acest înțeles.

Din Viena.

— Scrisoarea corespondentului nostru. —

Cuvêntul tinerimii. — Demonstrația filhelenă. — Extra Hungariam non est vita. — Nemții din Ungaria. — Epilogul milleniului. — Casa Rotschild și Austro-Ungaria. — Până după regularea „cuotei“. — Alegerile în Austria.

— 28 Febr. n.

Tinerimea română din Viena, în urma celor întêmplate după „csárdás“-urile jucate la petrecerea universitarilor din O r a d e a - m a r e , a ținut de bine, sĕ-'și dee și ea cuvêntul în această condamnabilă afacere. Prin o sinceră adresă, tinerimea de aici felicită călduros pe acei universitari din Orade, care au protestat energic contra celor întêmplate (vezi rapoartele din „Tribuna“ și „Dreptatea“), totodată reprobă și condamnă cu durere, dar' în termini aspri ținuta *necorectă* și *nescusabilă* a domnișoarelor române din Oradea și a acelor „chevalier“-i, care sub masca „complesanței“ voesc sĕ-'și ascundă lipsa de energie și simț național.

Adresa s'a trimis deja universitarilor din Oradea, subscrisă de o mulțime de tineri de aici. (Scurtimea timpului a fost numai causa, că nu au iscălit-o *toți*).

Se afirmă, că atât tinerimea română din Pesta, cât și cea din Cluj vor formula și vor trimite câte o astfel de adresă.

*

Demonstrația studențească filhelenă, ce a avut loc în 26 l. c., e o frumoasă dovadă, că numai și numai tinerimea se mai expune astăzi pentru un principiu, pentru o idee mare. Studenții, greci, sêrbi, croați, români, italieni și bulgari au înscenat o demonstrație, care nu pe puțini îi va fi pus pe gânduri. Pe la 2 ore d. a. aula universității arĕta un variat tablou de studenți, cari se adunaseră sĕ manifesteze simțul lor de libertate și dreptate. Rectorul universității, rugat sĕ pună la dispoziție studenților o sală mai spațioasă, denegă această rugare.

Cu toții merseră deci studenții într'o cafenea apropiată, unde domnul profesor universitar Dr. *Christomunus*, lectorul de limba greacă al M. S. împĕrătesei, într'un discurs admirabil schița soartea insulei Creta, arĕtă în colori vii soartea G r e c i l o r creteni, și recită mai multe poesii poporale cretene.

Discursul lui fu însĕ întrerupt de un comisar de poliție, care a fost venit cu asistență mare de polițiști, și care declară adunarea de ridicată. Studenții siliți sĕ părăsească localul, se reîntoarseră la universitate, de unde apoi o luară la consulatul grecesc. Aici o deputație din câte un membru al naționalităților adunate se duse la consulul grecesc și-'l asigură de simpatiile națiunilor pentru causa grecească. Consulul mulțumi cu mare căldură cuvintelor însuflețite. Într'aceea poliția sili sutele de studenți de pe stradă cu putere brutală, ca sĕ se depărteze. Studenții s'au reîntors deci earăși la universitate, unde studentul în medicină *Delibakali* le mulțumi pentru nobilul lor entusiasm. Cu strigăte de „la revedere“ s'au dus fiecare la ale sale.

În urma acestora Duminecă dimineața au fost citați mai mulți studenți înaintea rectorului universității, ear' med. *Delibakali* a fost citat și la poliție. — Studenții bulgari desmint prin „N. Fr. Presse“, că ei ar fi luat parte la demonstrație.

*

Extra Hungariam non est vita... Faimosul cuvênt devine zi de zi tot mai frumos și mai marcant ilustrat. Mai deunăzi vre-o câteva sute de familii germane din Ungaria s'au adresat către comisia de petiții a „Reichstagului“ german (din imperiu) cu rugarea, ca sĕ le dee undeva în vre-un colț al Germaniei pământ și case, căci ei *„nu o mai pot duce în Ungaria, atât de triste sûnt referințele naționale, economice și administrative“*. Bieții țerani au fost colectat deja o frumoasă sumă pentru mutatul în țeara lor veche, și suma au încredințat-o unui anumit *Pálmai*. Dl Pálmai însĕ ca sĕ nu dee de rușine numele de maghiar ce-'l poartă, într'o zi frumoasă a dispărut din *„Hungaria felix“*, nu însĕ fără a lăsa bieților țerani o scrisoare, vezi bine falsificată, a Reichstagului german, unde li-se rĕspunde foarte călduros. Țeranii deci au înaintat Reichstagului german și rugarea, ca sĕ se constate oficios că oare veritabil e acel rĕspuns sau ba? Ambele acte au fost desbătute în zilele trecute și au stîrnit mare sensație în cercurile de aici.

*

Încă o crestătură la rĕvașul scandalelor millenare! Ziarele de aici publică sub titlul *„Epilogul Milleniului“*, un „affaire“, însoțindu-'l de reflexiuni nu tocmai măgulitoare pentru millenariștii nostri.

Vorba e, că nici chiar *„biletele de întrare“* la expoziția millenară n'au fost cruțate de urmări scandaloase (dar' apoi „internul“!!) Anume consorțul „veritabililor“ *Berl* (Viena) *Spitzer* (Pesta) și *Ollendorf* (Berlin) au luat în arêndă întrarea la milleniu pentru suma de 1—4 millioane.

Învoiala au făcut-o astfel, ca din profitul curat Spitzer sĕ primească înainte de toate 100.000 fl. (chipu, că el era de baștină).

În urma grozavei cercetări a milleniului, entrée-arêndatorii s'au trezit în loc de profit cu o însemnată pagubă.

Spitzer însĕ a pretins suma de 100.000 fl., pe lângă toate „argumentațiile“ tovarĕșilor, care nu voiau sĕ-'i plătească, căci n'a fost „geschäft“.

Spitzer le-a intentat proces și judecătoria a recunoscut ca îndreptățită cererea lui.

Tovarĕșii însĕ, în decursul pertractării, au spus că Spitzer le-a cerut suma asta nu ca profit, ci ca se o *dee unui înalt funcționar din ministerul de comerciu.*

Spitzer a negat și când tovarĕșii, drept argument, voiau sĕ spună numele „cinstitului înalt funcționar“, judecătorul n'a permis se facă aceasta.

Faptul e prea elocuent decât sĕ-'l mai comentăm. Întrebăm numai pe „millenariștii nostri“, că: *Cine a avut vre-un folos de milleniu?* — Bánffy sĕ rĕspundă, că-'i mare „meșter“!

*

Guvernanții monarchiei noastre, se vede, nu s'au îndestulit numai cu „părintescul“ sprijin al casei *Rottschild*, de care sûnt învrednicite „afacerile“ interne ale Austro-Ungariei, fără de mulți ani deja au încredințat membrilor faimoasei case și afaceri externe sub firma de „consul general“ și anume:

În Paris consul gen. cav. Gustav v. Rottschild. În London consul gen. cav. Alfred v. Rottschild. În Frankfurt a/m. consul gen. cav. Wilh. Carl v. Rottschild.

Supĕrarea cârmacilor a fost numai, că din nefericire familia Rottschild are numai 4 odrasle de sine stătătoare și astfel pe lângă cea mai mare bunăvoință și „recunoștință“ numai în amintitele 3 orașe au ajuns Rottschild-ii (căci butucul e în Viena.) — Ingenioși însĕ cum sûnt, cârmacii nostri 'și-au știut ajuta, așa că în Berlin au rênduit ca consul gen. pe A. von Hausemann, care e representantul grupei Rottschild pentru Berlin; apoi în *Colonia* pe cav. Ed. v. Oppenheim, representantul grupei Rottschild pentru Colonia.

În chipul acesta fam. Rottschild era pusă „în rînd“ și își arangia „afacerile“ externe cum îi convenia și cum era mai cu „geschäft“. Interesele monarchiei, se înțelege rĕmâneau pe planul al doilea, care arare-ori era „visibil“.

În timpul din urmă, au ajuns și guvernanții nostri la convingerea, că așa nu mai merge și astfel cu 1 Februarie a. c au făcut următoarele arangiamente: Celor 3 odrasle Rottschild le-au liferat titlul de *consul gen. onorar*, denumind, pe lângă ei, în orașele: Paris, London și Frankfurt, câte un consul efectiv, care va avè întreaga conducere pentru viitor.

Cum se vor fi învoit Rottschild-ii la aceste — ei știu. Poate că și în chipul acesta au șanse! Sau, că e un început de — „emancipare“!?

*

Deja de vre-o câteva săptĕmâni *Ungaria e așa zicênd pe deplin ignorată în ziarele de aici.* Nici o critică, nici un articol, ci numai când și când o telegramă despre stările din Ungaria. Noi sûntem informați din cel mai sigur isvor, că regimul de aici ar fi dat de priceput ziarelor, că până-ce reînoirea pactului stă abia în primele fase, ar fi bine ca ele sĕ se abțină de ori-ce critisare mai vehementă. Dar' ni-s'a asigurat, că cu parlamentul nou se va începe o campanie și mai strașnică contra Ungariei, mai bine zis contra stăriior funeste din Ungaria. E numai tăcerea, ce premerge furtunei. Mare are sĕ fie atunci bucuria în Israil.

*

Alegerile în Austria se încep în primele zile ale lui Martie și durează până către sfîrșitul lunei. R o m â n i i b u c o v i n e n i, din curia V. aleg *în 4 Martie* — candidat e dl Dr. George Popovici.

În celelalte țeri ale coroanei, până le vine sorocul, sĕ continuă cu vehemență lupta electorală. Antisemiții și clericalii promit a fi cele mai puternice partide.

Interesant e, că în Viena *și femeile* s'au avêntat în lupta electorală. Sĕptĕmâna trecută în mai multe locuri, mii de femei au ținut adunări mari și gălăgioase, în care strigau puternic, dar' subțire, că ele vor merge alăturea cu scumpii lor soți, ajutându-'i pe acestia întru apĕrarea și validitarea dreptului sfânt de cetățean.

Toate ziarele de aici au luat în bătaie de joc străduințele femenine, rugându-le fiecare prin câte un viț cu spirit, sĕ stee acasă, la coptul „Krapfnelor“ de carneval.

O—a+P—a.

DIN BUCOVINA.

»Gazeta Bucovinei«. — Nașterea unui organ nou. — Șase ani și douĕzeci de redactori. — Un episod din ședința dietei. — Contele Göess acusă poporul român de iredentism. — Arme otrăvite. —

Nouĕ Bucovinenilor ne merge ca și acelui locuitor din Königrätz, care întrebat fiind, cine a învins în epocala bătae ce s'a petrecut înaintea nasului seu, a rĕspuns: „Nu știu, căci încă n'am primit „Neue Fr. Presse“ din Viena“. Tot așa o pățim și noi. De voim sĕ aflăm ceva despre cele-ce se petrec în în țeară, trebue sĕ rĕsfoim prin ziarele din țerile învecinate. La noi adevĕrul nu ese în public, sau dacă se arată, apoi e învĕlit până la necunoștință, ca și femeile în orient. Lucrurile și oamenii se deoache iute în Bucovina. Organul nostru de publicitate, care poartă pretențiosul titlu *Gazeta Bucovinei* și care în realitate ar trebui sĕ se cheme „Gazeta cavalerului Modest de Grigorcea“, e cel mai nostim organ, ce există pe teritorul Daciei traiane. Articolii sei sûnt mai enigmatici decât cărțile sibilice și numai puțini muritori le pot descifra. Peste scurt, dar' foarte scurt timp, „Gazeta Bucovinei“ va închina steagul; medicii, cari încungiură patul înaltei pațiente, țin catastrofa de inevitabilă. E bine așa! Din coloanele ei a dispărut de mult vieața și cadavrele trebue înmormêntate, mai ales acum, când ciuma bate la porțile Europei. Așadar' poate peste vre-o câteva sĕptĕmâni, organul acesta va aparținè istoriei, făcênd loc altuia mai vital, la al cărui leagăn s'au adunat deja nașii. O nouă eră se apropie; razele ei trandafirii tremură deja triumfal peste noaptea Bucovinei.

Am ținut s'o comunic aceasta publicului, nu din maliție, ci condus de sincerul dor, de accelera prin aceasta sanarea rĕului. E dureros lucru, a înfunda sonda în rana propriului trup; însĕ cum se descoperì altmintrelea sediul morbului. Din sângele martirilor francezi a crescut Europei arborele libertății, și drumul nostru spre salvare duce numai peste cadavrele presentului.

Dar' sĕ fim mai concreți. Ce rol a jucat „Gazeta Bucovinei“? Ce folos a adus ea, copilul crescut și susținut din punga poporului, ce serviții 'i-a făcut ea acestui popor? D', era un timp, când acest organ apĕra sincer interesele poporului român din Bucovina. Însĕ el a durat numai scurt, ca toată fericirea. Egoismul a aruncat lacomii sei ochi asupra spadei naționale și sacrificându-o interesului propriu, a prefăcut o'ĕ'ul în hârtie. Întrând în mâna unei clice autocrate, ea ducea numai o luptă în aparență, așa știi, *pour les beaux yeux de son amour*. Și azi se pot vedea pe clasicul pământ al Italiei ruinele amfiteatrelor antice. Saltimbanci și boscari dau representațiuni pe scenele lor; ba trupe de „artiști“ joacă tragedii, în care se străpung eroii. Sângele însĕ, ce curge, nu-'i sânge viu, totul e o mascaradă. Nimic din seriositatea vechilor Romani, care făceau se curgă sânge viu în arenă.

Eată icoana, ce se potrivește de minune activității acestui organ, respective a inspiratorului seu, dacă inspiratori se pot numì oameni, cărora duchul le lipsește.

Multe ar fi de zis despre cele-ce s'au petrecut în redacția „G. B.“ E destul să amintim, că până acum s'au schimbat în misteriosul ei biurou peste 20 de redactori din toate părțile și între acestia bărbați cu renume literar și cu istețime. Cei mai independenți, care n'au voit să se degradeze la meseria de salahor în slujba exploatatorilor, au preferit acestei pâni pribegirea. Sûnt amare aceste cuvinte, însă ele au trebuit spuse odată.

Așadar' din „G. B.“ nu se poate afla adevărata stare a lucrurilor.

Și câte dureri nu mai avem noi sărmanii! Guvernul ne slaviseză, Gazeta tace; președintele terii își bate joc de instituțiunile noastre, varsă veninul ironiei asupra aspirațiunilor legitime ale unui întreg popor; Gazeta tace și scrie articole de fond despre descompunerea partidului liberal; Cernăuțul se declară capitala slavismului, Gazeta desbate cu foc chestia orientală; profesorii români sûnt surghiuniți din țeară, Gazeta se încearcă a da sfat Italienilor în afacerea Sudanului.

Causa acestei atitudini zace în nisuința unei fracțiuni de a-'și asigura cu ori-ce preț bunăvoința guvernului, spre a se susținè la putere. Ce le pasă acestora, că un popor de 210.000 de suflete geme sub crudă apăsare? Pentru dînșii poporul e Hecuba; ba o aristocrată cu nas fin, ce adurmecă prin șepte uși dispositia „prea înaltelor cercuri“, a zis cu subțirelele ei buze către o amică: „Nu pot înțelege, cum de îndrăsnesc plebeii a se amesteca și ei în politică; ce le pasă lor, cum le croim soartea?“ Dela o astfel de clică poporul român n'are ce aștepta.

Aceasta s'a dovedit până la evidență și în ședința dietei Bucovinei din 23 Februarie n. a. c. Dacă cuvintele ce le-au rostit în ședința aceasta președintele terii Goes și inspectorul școlar al terii Dr. Carl Tumlirz, ar fi fost zise în corporațiunea vre-unei alte provincii a Cislaitaniei, ele ar fi fost urmate de cea mai viforoasă catastrofă. Representanții nostri au tăcut și — aplaudat.

Eată episodul. La ordinea zilei erau afacerile școlare. Dr. Volcinschi, bărbat cu tragere de inimă pentru poporul nostru, vorbind despre clasele paralele române ale gimnasiului din Suceava, cere completarea lor prin înființarea unui gimnasiu superior românesc. Contele Goëss, ca representant al guvernului, dă cam următorul răspuns:

„Crearea unui gimnasiu românesc complet în Suceava n'are sens, câtă-vreme nu există în Bucovina și o universitate română, care — după prevederea omenească — cu greu va putè fi creată vre-odată; un lucru însă trebue să-'l accentuez deosebit: *„statul austriac n'are de loc gust a crește o inteligență română pentru alte state“*. Sub acest alt stat, contele Goëss a înțeles numai România și a învinovățit deci poporul nostru în mod ocult de iredentism și nisuințe centrifugale, discreditându-ne astfel pentru decenii întregi înaintea lumii, ear' mai ales înaintea guvernului central.

Dr. Carl Tumlirz, slugă bună și credincioasă a contelui Goëss, răspunzând la interpelarea drului Volcinschi, pentru-ce zac manuscriptele pentru cărțile didactice române ani întregi în biuroul consiliului școlar al terii fără a fi aprobate, a zis următoarele: „În respectivele manuscripte se află tot posibilul, *însă de vre-un erou austriac sau de vre-o faptă patriotică nu-'i nici amintire. Noi nu putem aproba o astfel de procedură românească*“.

Poate exista o infamie mai mare? O învinovățire mai gravă și neîntemeiată? Și totuși nu s'a aflat nici un glas român în toată dieta, care să respingă acusa ocultă. Țeara întreagă stă azi sub impresia deprimătoare a acestui episod memorabil. În el se oglindește toată politica veninoasă a guvernului nostru. Însă cine să ne apere? Dumnezeu doară; căci „Gazeta Bucovinei“, fidelă trecutului ei, de sigur, că va aduce în numărul viitor un fulminant articol de fond despre cultivarea oilor în Australia sau crisa financiară din Honolulu.

Veritas.

Toleranță ungurească.

G.-Hodac, în 23 Februarie n. 1897.

Nulla dies sine linea. Încă un mărgăritar lângă cele multe la cununa de bunăvoință a compatrioților nostri maghiari față cu Românii din această țeară mult cercată! Da — nu trece zi, în care presa noastră națională să nu vină în posițiunea de a înregistra câte o nouă bravură a șovinismului maghiar!

Oamenii stăpânirei cari stau în serviciul ideei de stat național maghiar pândesc cu ochi de Argus toate manifestațiunile vieții noastre naționale și nimic nu le scapă din vedere când e vorba de a denunța un lucru ce nu le convine.

Nici noi, oameni pacinici cum sûntem, n'am putut scăpa de furia șovinistă a denunțanților. Eată aici o nouă dovadă!

Comuna noastră curat românească, G.-Hodac, cu locuitori de ambele confesiuni, au ridicat cu spesele lor proprii și din crunta sudoare a feței lor încă la anul 1889 **două școli românești** construite din material solid și corespunzătoare tuturor recerințelor legale, școli, cari numai spre laudă le pot servì bravilor locuitori din această comună și de model altor comune!

Pe frontespiciul școalei gr.-cat. se află inscripțiunea: *„Școala română greco-catolică“*, ear' pe al celei gr.-orient. *„Școala română greco-orientală“*.

Cuvêntul „română“ din aceste inscripțiuni a alarmat pe șovinisti, cari au și dat poruncă să se șteargă acel cuvênt, căci altfel s'ar periclita existența statului sau în ultima analisă idea de stat maghiar.

Primarul comunei a fost provocat de pretorul cercului sub amendă de 5 fl. să șteargă acel cuvênt periculos din inscripțiunile ambelor școale.

Primarul la început nesupunându-se acelei porunci a preferit a plătì amenda dictată, ca să nu vină în conflict cu poporul care 'l-a pus în fruntea comunei, dar' n'a scăpat cu atâta, pentru-că în 21 Februarie a. c. primarul a fost de nou provocat sub amendă de 100 fl. la îndeplinirea poruncei.

Primarul, om fricos, a avut slăbiciunea de a ceda forței și renegându-'și numele de Român în 22 Februarie a. c. a îndepărtat cuvêntul „română“ din inscripțiunea de pe frontispiciul școalei gre.-orient. De inscripțiunea dela școala gr.-cat. însă primarul n'a cutezat să se apropie, fiindcă energicul preot gr.-cat. și curatorii bisericei au protestat sus și tare contra acestei măsuri ilegale.

Dar' aceea-ce n'a putut îndeplini primarul ca executor al poruncei pretoriale, a făcut-o stăpânirea prin intervențiunea gendarmeriei.

Gendarmeria a și executat cu cunoscuta-'i promptitudine ordinul ce 'i-s'a dat și în ziua de 23 Februarie a. c. în fața unei mulțimi imposante de popor a îndepărtat cuvêntul din inscripție atât de supărător pentru stăpânire.

Acum patrioții pot fi liniștiți că idea statului e salvată, ear' școalele române sûnt insultate, luându-li-se din inscripțiune cuvêntul care caracterisează ființa și destinațiunea lor.

Ce vor face ordinariatele bisericelor noastre în fața acestei insulte — unice în felul seu —?

Vederemo! **Cunctator.**

Asociațiunea transilvană.

— Raport pentru adunarea generală. —

Raportul

comitetului central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ către adunarea generală extraordinară conchemată pe 10 Martie st. n. 1897 în causa modificării statutelor »Asociațiunii«.

(Urmare și fine)

Rescriptul ministerial nr. 1310/1897.

Representațiunea comitetului, care poartă datul de 29 Oct. 1896 a fost înaintată la guvern în 18 Noemvrie 1896 și a avut de urmare rescriptul ministerial nr. 1310 din 6 Ianuarie 1897, sosit la presidiul Asociațiunii în 29 Ianuarie și presentat în ședința comitetului din 4 Februarie a. c. (sub nr. prot. 30).

Acest rescript, fără a dificulta forma, în care comitetul a executat modificările și întregirile cerute de ministru cu privire la §§. 2, 4 și 6, se restringe la denegarea cererei comitetului de a susținea și pe viitor titlul vechiu al Asociațiunii, pe care îl numește „greșit din punct de vedere al dreptului public și în contrazicere cu legile terii“.

În vederea argumentelor ponderoase, cu cari representațiunea comitetului din 29 Octomvrie 1896 militează pentru susținerea titlului vechiu al Asociațiunii, ministrul de astădată simte necesitatea de a întra într'o motivare detaiată a pretensiunii sale și reflectează la expunerile comitetului cu următoarele:

La observarea că în țeară există numeroase reuniuni științifice, culturale, sociale comerciale și industriale, cari folosesc neconturbate terminul „transilvană“ în titlul lor, ministrul răspunde:

că din fapte, ce purced din întrelăsare ori abus, nu se poate formula nici o cinosură și mai ales nu, când din spiritul și textul legii resultă cu evidență contrarul, —

că reuniunile din chestiune, (ca „Erdélyi muzeum egylet“, „Siebenbürgischer Verein für Landeskunde«, »Erdélyi gazdasági egylet“, »Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften“, »Siebenb. sächs. Landwirthschaftsverein«, etc.) au fost înființate încă înainte de era constituțională și că îndată ce aceste vor înainta spre aprobare statutele lor modificate, se va pretinde și dela ele rectificarea titlului în mod corăspunzător stărilor actuale de drept public«.

că reuniunile mai noue (ca „Erdélyrészi közmüvelődési egylet“ și „Erdélyrészi Kárpátegyesület«,) nu mai folosesc terminul „transilvan« („erdélyi“) ci numirea corectă „erdélyrészi“, care nu e în contrazicere cu dreptul public“.

„Ce privește titlul societăților comerciale și industriale, ministrul accentuează, că nu au statute aprobate de guvern, ci au fost înregistrate simplu numai la tribunal și dacă aceste autorități nu au excepționat titlul lor, această greșală, deși nu e scusabilă, totuși e ușor de înțeles. Că terminul „transilvan“ a fost susținut în titlul bisericii catolice din Transilvania, își are explicarea în acele considerațiuni istorice și de administrațiune bisericească cari au militat pentru susținerea lui în titlul oficios: „Biserica gr.-ort. română din Trasilvania și Ungaria“.

Prin aceste ministrul crede a fi dovedit că pretensiunea sa nu este — după-cum susține comitetul — o măsură excepțională în contra Românilor, ci o dispositiune de vigoare generală, care „are să servească în viitor ca cinosură pe toate liniile“.

Ministrul nu poate nega, că schimbarea titlului este împreunată cu „unele greutăți materiale și formale“, dar' pretinde, că aceste nici pe deparie nu sûnt atât de grave, ca Asociațiunea să nu nisuească a le învinge „fie chiar pentru motivul ca să delăture aceea neîncredere, a cărei basă îndreptățită este presupunerea, că se leagă de un titiu incorect din punct de vedere al dreptului public, pentru a nutrì și susținè anumite aspirațiuni politice ilegale“. Interesele bine pricepute ale Românilor din patrie — zice ministrul, — pretind ca reuniunile lor culturale, urmărind strict numai scopul lor nobil, să fie scutite chiar și de umbra neîncrederii.

După acestea ministrul își exprimă convingerea, că Asociațiunea în vederea celor expuse va ști apreția îndreptățirea pretensiunii sale și nu va șovăì a primì titlul impus („elrendelt“) de ministru: „Asociațiunea literară și culturală a Românilor din Ungaria“, ori apoi titlul egal cu aceasta: „Asociațiunea literară și culturală a cetățenilor din Ungaria cu naționalitatea română“, (în limba maghiară: „A magyarországi románok irodalmi és közmüvelődési egyesülete“, ori „A magyarországi román nemzetiségű lakosok irodalmi és közmüvelődesi egyesülete“).

*

Comitetul central, convingêndu-se din acest rescript, că ministerul nici după ascultarea motivelor atât de număroase și întemeiate, ce au fost înșirate în representațiunea din 29 Octomvrie 1896, nu este aplicat a abandona cererea sa referitoare la schimbarea titlului, ci pretinde categoric și necondiționat ca aceasta să se execute în forma ce o propune, — ear' de altă parte știind, că nu are mandat se pertracteze asupra acelor părți ale statutelor, cari nu au fost modificate de adunarea generală din Blaj, nici dificultate prin ordinațiunea ministerială nr. 929/95, a trebuit să întrerupă pertractările cu guvernul și a conchemat această adunare generală, ca singurul factor competent de a rostì cuvêntul definitiv în chestiune.

Din cele expuse până acì onor. adunare generală s'a putut convinge, că comitetul central 'și-a dat toate silințele ca să corăspundă în mod cât mai satisfăcător însărcinării primite prin conclusul nr. 22 și 23 al adunării generale din 1895 și că a căutat să apere interesele „Asociațiunii“ de ori-ce jignire și restrîngere păgubitoare. Ca resultate fără îndoială momentuoase ale acestor silințe amintim, că ne-a succes a susținè în cadrul statutelor o basă largă pentru activitatea „Asociațiunii“ pe toate terenele, cari ating interesele culturale și bunăstarea poporului român și că am putut asigura organismul despărțămintelor și agenturilor.

Modificările făcute de comitet în proiectul de statute stabilit la Blaj, credem că vor primì aprobarea onoratei adunări generale, de oare-ce de o parte în forma, în care am executat cererile ministrului, nu contin nici o schimbare, care ar putè jignì interesele și activitatea „Asociațiunii“, ear' de altă parte întregirea proiectului cu organismul amănunțit al despărțămintelor și agenturilor, a cărui stabilire și de altmintrelea a fost încredințată comitetului, nu poate fi decât numai un câștig pentru „Asociațiune“.

Ce privește în fine ultima modificare, ce o mai cere ministrul, anume schimbarea titlului, on. Adunare este deci îndeplina cunoștință a causei și va afla calea, pe care chestiunea se va putè decide în modul cel mai corespunzător intereselor „Asociațiunii“.

Încheiăm cu propunerea ca on. adunare generală să binevoiască a exmite o comisiune de 15 membri pentru studiarea raportului present și după ascultarea propunerilor comisiunii:

să ia spre știre modificările făcute de comitetul central în §§. 2, 4, 6, 37, 40, (acum 40—47) și 41, (acum 48) ai proiectului de statute, și

să decidă asupra pretensiunii ministrului de a schimba titlul vechiu al „Asociațiunii“ în: „Asociațiunea literară și culturală a Românilor din Ungaria“.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 1/13 Februarie 1897.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vicepresident.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretar II.

CRONICĂ

Sibiiu, 3 Martie n. 1897.

O mare mistificare s'a comis în zilele din urmă în contul Ilustr. Sale, noului episcop al Lugojului, Dr. *D. Radu.* Core pondentul din Budapesta al „Telegrafului Român“ a scris într'o corespondență a sa, că părintele Episcop ar fi membru al unei societăți de maghiarisare din Budapesta. „Tel. Rom.“ a tipărit cu litere distincte această știre, pe care a priori trebuea să nu o creadă, precum noi n'am putut-o crede. O astfel de faptă am ținut-o și o ținem pentru totdeauna de exchisă și imposibilă. Cu toate acestea am căutat să ne informăm prin corespondenții

---

FOIȚA „TRIBUNEI“.

O rugăciune

— Novelă —

de

SIMIN.

(Urmare și fine.)

VIII.

Eară Beatrice — sărmana Beatrice!

Umbla toată ziua și nu-'și afla locul, ca și când 'i-s'ar fi întunecat deodată vieața întreagă și ea s'ar sbate cuprinsă de spaimă în întunerec.

Îi era teamă, să treacă prin sala unde a fost el; vedea totdeauna patul lui gol ca un mormênt deschis, și părații îi strigau într'una: vezi cât de aproape a fost de tine, și tu cât de iute 'ți-ai perdut mințile.

Ea se opria atunci în loc, cerca să se deslușească pe sine însăși, să se convingă că nu era cu cale durerea ei, căci doar' ca poimâne are să-'l revadă, și în urma urmelor ce aveau ei laolaltă?

— Ce ai soră dragă? o întrebă prietinește sora Teresia, tu ești morboasă.

— Nu 'mi-e nimic, soră. Ce să-'mi fie?

Știea ea bine că are ceva, dar' doară nici ea însăși n'ar fi știut spune ce anume, și mințise și pe sora Teresia.

Erau prietine bune de altcum, două inimi, cari se iubesc și sufere împreună și se roagă împrumutat una pentru alta, și amêndouă împreună pentru toată lumea, dar' asta nu 'i-o putea spune.

La ce s'o mai turbure și pe ea?

Toată ziua era ca amețită, încungiura oamenii și privirea lor o jena și-'i făcea rău. Abia seara când era singură în chilie răsufla mai liber, ca și când 'i-ar fi căzut de pe piept o greutate mare, care-'i oprea răsuflarea.

Gândul o ducea, fără să știe cum, la Virgil și ea îl vedea stând înaintea ei și zimbindu-'i.

Pentru-ce surîsul lui era altfel ca al celorlalți oameni? Pentru-ce a trebuit să afle că în lume sûnt și inimi, cari știu iubì? Pentru-ce nu putea să-'i creadă? Nici măcar atâta nu putea să-'i facă!

Și adecă ce ar fi fost dacă 'i-ar fi crezut?

E oare păcat să iubească cineva, când inima pentru iubire ni-s'a dat tuturora?

Pentru-ce a trebuit să-'l cunoască?

Dar' în fundul inimei chinuite se sbătea totuși o bucurie nedeslușită, bucuria unui suflet singuratic, când știe că e iubit și el în lume.

'I-se părea că-'l auzia zicêndu-'i cu vocea tremurătoare: „Dute, Beatrice, du-te, te rog... Îmi vine câte odată să te cuprind în brațe, să-'ți sărut ochii și gura și apoi nu-'mi pasă dacă se va surpa tot cerul peste capul meu!“.

Sărmanul! Cât va fi suferit el! O, dacă 'l-ar fi văzut în clipa aceasta, ar fi alergat ea la el, și ea mai întâiu 'l-ar fi îmbrățișat și 'i-ar fi sărutat gura și ochii, să nu-'i mai zimbească.

'I-se părea că înaintea ei se deschide deodată un abis, care o trăgea spre el și ea cădea cu ochii închiși prin întunerec.. apoi se cutremură în tot trupul.

Unde-'i sbura gândul? La ce iubire profană se gândea mireasa lui Isus?

Și umilită și înfrântă îngenunchià înaintea crucifixului, îngropându-și fața în palme.

Zădarnic cerea insă să-'și limpezească gândirea și să 'și-o ridice la rugăciune, slăbiciunea părea mai tare ca credința. Era o revoltă în toată ființa ei, și înaintea lui D-zeu numai cu inimă liniștită poți să te apropii. 'I-se părea că-'l aude earăși reutăcios și încrezut.

Nu te mai ruga atâta, că văd eu bine că nu-'ți stă acolo capul!

— Ai drept, nu-'mi mai stă acolo capul — șoptì întunecată — e la tine, Virgil, la tine!...

Ea se sperià de cuvintele ce le zise și începu să tremure, — Doamne! Nu vezi tu că e prea grea ispitirea? Apoi înălțându-'și privirea aprinsă rămase pierdută cu ochii la cel răstignit.

Și încetul cu încetul se liniști viforul din sufletul ei, și toată flacăra patimei se stînse precum stîngi o lumînare când o sufli.

Un simțemênt binefăcător de liniște o cuprinse și rămase înduioșată și fericită cu ochii închiși, știindu-se sub ocrotirea unei puteri mari, și a unei iubiri fără de hotare.

Ochii 'i-se umplură de lacrimi și-'i cădea așa de bine plânsul, care o liniștea pe deplin, și în care își descărca o durere sfântă și virginală.

Când a doua zi văzù pe Virgil, ea tresărì mai puțin ca de alte dăți. El venise să-'și ia rămas bun dela toți și să-'și ducă acasă tot ce mai avea aici.

Virgil începù să tremure, când o văzù. Frumoșii ei ochi albastrii erau negrii de giur împregiur, și fața, o, cât de palidă-'i era fața! Și el înțelegea, înțelegea prea bine și 'i-se făcea negru înaintea ochilor.

Abia putură rămânè singuri pe câteva momente.

— Beatrice scumpă, ce ai, pentru Dumnezeu?

— Nimic, Virgil, nu mai e nimic, a fost numai.

— Te văd acum pentru cea din urmă dată, eu mă reîntorc pribeag în lumea pribeagă și singura mea fericire, singura rază de lumină în tot întunerecul vieței mele ești d-ta. Aș voì să mă uiți, să nu-'ți se oprească gândirea la un nemernic, cum sûnt eu.

El îi întinse epistola.

— Earăși ispită! — surise Beatricea.

— Nu-'i ispită îngerul meu și apoi și de-ar fi, e cea mai de pe urmă și eu am plâns când 'ți-am scris-o.

Beatrice ascunse epistola în sîn.

— Ear' acum șoptì Beatrice tremurând te rog să nu mă uiți. Dumnezeu să-'ți ajute și să fii fericit... mai fericit cu mult ca mine, dar' să nu mă uiți!

Atunci s'auziră pași de-alungul coridorului.

Ochii ei îl învăluiau în o căutătură lăcrimoasă de o nespusă dragoste de femeie!

Apoi se inclină ușor, făcù un semn de adio cu mâna și trecù pe lângă el liniștită și senină ca o călugăriță.

Ear' Virgil rămase încă mult, stând așa cu capul plecat și cu privirea aiurită. Abia într'un târziu începù a scoborî scările de marmură ca un om care nu mai e stăpân pe voința lui. De afară se auzia sgomotul lumii, uruitul trăsurilor și când trecù poarta ar fi voit să se reîntoarcă s'o mai vadă odată, odată numai când odată e așa de puțin!

Dar' nici acel puțin nu mai era posibil acum, el simția cum toată lumea e goală pentru el, și cum vieața lui proprie nu mai avea nici un înțeles.

Abia când trecea vre-un prietin pe lângă el, mai tresăria din aiurit și trebuia să-'i zimbească.

Da, el să reîntorcea în *„ticăloșia“* lumii!

Beatrice îl privì dela geam până-ce îl perdù din vedere și ochii ei remaseră perduți în urma lui, ca-și-când ar fi voit să-'l recheme să-'l mai vadă. Dar' el nu mai venia. Rămase perdut în vîrtejul lumii, unde vîrtutea se batjocurește și dragostea se vinde cu bani. Și ea îl vedea cum se cufundă tot mai mult, tot mai tare și uitând de toată dragostea ei, sfășietoare milă o cuprinse.

Ar fi voit să-'l poată urmări pretutindeni, să-'l povățuească și să-'l ajute, să-'și jertfească vieața întreagă pentru el, ear' el să nu o vadă și să nu o știe.

Ochii îi străluciau de lumina unui foc sacru, care-'i da înfățișarea unei vedenii din alte lumi.

Un suspin, unul singur îi eși din piept, apoi îngenunchie pe același îngenunchier, pe care se rugase la căpătâiul patului lui și cu ochi umezi de lacrimi implorà toată fericirea vieții pentru cel-ce se depărta.

— Doamne! dacă în șirul zilelor mele vor fi și zile fericite, dă 'i-le lui, căci eu voi putea să sufer dacă îmi ajuți tu. Numai el să fie fericit, numai el!

nostri, cari ne constată, că întru adevĕr părintele Episcop Radu nu e membru al nici unei societăţi aşanumite „culturale", de maghiarisare.

Corespondentul din Blaj ne scrie: „Ilustritatea Sa a fost *indus*, ce e drept, în lista membrilor societăţii „Országos nemzetí szövetkezet", dar' întrodu cerea s'a făcut *fără ştirea şi fără învoirea Sfinţiei Sale*, cu o anumită tendenţă. Lucrul acesta îl spune însuşi protonorarul societăţii, într'o declaraţie oficioasă, a cărei copie vi-o trimit. (Se află la noi Red.). Procedura celor dela „Orsz. nem. szövetkezet" n'are lipsă de comentar".

Corespondentul nostru din *Budapesta* ne scrie următoarele:

„Departe de a voi se iau în apĕrare simţemintele distincte naţionale ale Il. Sale Dr. *Dem. Radu*, numai de dragul adevĕrului am reflectat ceva la afirmaţiunea din „Tel. Rom.", că adecă Il. Sa Dr. Radu ar face parte din membrii Ligei culturale maghiare de aci. Lucrul stă astfel: E constatat, că cei mai mulţi membri ai acestei societăţi sûnt recrutaţi aşa zicênd cu pistolul. Tot aşa cineva din membri cu o anumită ocasiune a *propus* de membri, între alţii, şi pe Il. Sa păr. Radu, cu acea reservă rafinată că Il. Sa nu va avea curagiul de a renunţa la o astfel de propunere contrară sentimentului seu naţional.

Această înregistrare în lista membrilor s'a făcut deci *în lipsa* şi *fără ştirea* Il. Sale păr. Radu, ceea-ce s'a constatat prin declaraţiunile proprii ale celor competenţi. E fapt, că Il. Sa păr. Radu *nu face parte din nici o societate maghiară* şi numai din superficialitate şi fără cunoştinţă precisă a lansat corespondentul „Tel. Rom." această afirmaţiune, menită se vede, — sĕ lovească în naţionalismul D-rului Radu".

Credem, că „Tel. Rom." îşi va ţinê de datorie sĕ rectifice ştirea ce a lansat-o corespondentul seu.

*

Un proces monstru. Tribunalul r. ung. din Oradea-mare va avê sĕ hotărască zilele acestea în causa unui mare proces intentat de episcopul *Pavel* dela Oradea-mare baronului George *Bánffy* şi soţilor sei pentru o pretensiune de vre-o *3 milioane florini*. Causa procesului — după foile din Budapesta — e următoarea: Înainte de anul 1874, baronul G. Bánffy şi soţii sei, proprietari la Huedin, fără de-a mai căuta, dacă au drept, ori nu, au ocupat şi luat în folosinţa lor *un teritor de* 28,000 *jugere din pădurile dela Reşiţa şi Poiana* (Kis-Sebes), ce se află la graniţa dintre Ungaria şi Ardeal. Pădurile acestea constitue *proprietatea episcopului gr.-cat.* Fostul episcop gr.-cat. Ioan Oltean a aflat despre asta şi a făcut oare-cari paşi pentru a fi despăgubit, dar' de atunci afacerea a rĕmas baltă. În timpul acesta George Bánffy a început sĕ taie pădurea, vre-o 19.000 jugĕre le-a exploatat şi lemnele le-a vêndut. Vĕzênd aceasta, Episcopul Pavel a intentat în 1894 proces, pretinzênd restituirea celor 28.000 jugĕre de pădure şi despăgubirea cuvenită pentru pagubele causate prin devastarea celor 19.000 jugĕre de pădure. Pagubele sûnt socotite la vre-o 3 milioane fl.

*

Procesul patriarchului Brancovics. Advocatul *Dr. Gruits* din Neoplanta acusase pe patriarchul sêrbesc George Brancovics, că în calitatea sa de preot în Zombor a defraudat bani bisericeşti. Pertractarea finală în procesul ce 'i-s'a intentat lui Gruits pentru această gravă acusă s'a ţinut alaltăieri. Acusatul neputênd aduce nici o dovadă întru spriginirea afirmaţiunilor sale, a fost osândit la 3 luni temniţă ordinară.

*

Necrolog — confişcat. În *Trebitsch* a murit de curênd un comiu socialist şi amicii sei de principii 'i-au făcut nişte anunţuri funebrale, în cari preamărieu zelul şi meritele sale faţă de socialism. Autoritatea austriacă a confişcat însĕ toate anunţurile şi a şters din ele punctele „agitatorice". Totodată pe anunţurile funebrale cele nouĕ a trebuit sĕ se tipărească, amĕsurat legilor austriace, *„din causa confişcării, a doua ediţie"*.

*

Dragoste ori — dinamită! Într'una din nopţile trecute o sguduitură grozavă a alarmat într'un orăşel maghiar familia şi pe vecinii negust. Stoll, a cărui fată trăeşte despărţită de soţul ei, negustorul Kempf István. Sguduitura a provenit din explosia unei dinamite aşezate în gândul infernal de-a arunca în aer casa lui Stoll. Din nenorocire însĕ explosia a făcut stricăciune numai zidurilor casei. Bănuit de sĕvîrşirea atentatului e negustorul Kempf István, care necontenit molesta pe fosta sa soţie cu scrisori ameninţĕtoare, ba odată a încercat sĕ o şi otrăvească cu arsenic. Poliţia a pornit urgentă cercetare în causă, transpunênd afacerea la tribunal.

*

Razele Röntgen — primejdioase. O foaie medicală din Viena publică un articol mai lung, în care prof. univ. Benedict atrage atenţia specialiştilor asupra primejdiei ce invoalvă în sine razele lui Röntgen. Renumitul medic scrie, că un inginer, care 'şi-a fotografat mâna, a început a simţi după câteva zile dureri violente în acel loc, pe unde au pătruns razele. O femeie, căreia însuşi Dr. Benedict 'i-a fotografat capul, 'i-s'a plâns peste câteva zile, că-'i cade foarte repede pĕrul. Căderea pĕrului se poate observa de altfel şi la aceia, cari lucră mult lângă lampă de masă. Probabil deci, că ferbinţeala sau strălucirea face sĕ cadă pĕrul. În urmarea acestor date, Dr. Benedict apelează la specialişti sĕ studieze cu stăruinţă eventuala primejdie, ce ar involva-o în sine razele lui Röntgen.

*

Sinucidere înaintea împĕratului. În grădina zoologică din Berlin a avut loc alaltăieri o scenă penibilă. Ca de obiceiu, în grădină era foarte multă lume. Împĕratul *Wilhelm* încă se preumbla prin parc, în societatea unui adjutant. Deodată un voluntar numit *Bortief* apărù înaintea împĕratului — şi-'şi slobozì un glonţ în cap. Un public enorm se îngrămădì în giurul soldatului scăldat în sânge. Împĕratul, foarte neplăcut atins de penibila scenă, ordonă transpunerea rănitului în cea mai apropiată casă, unde 'i-s'a dat în grabă ajutorul medical.

*

Turcia totuşi reformează! La ultimul bal al preşedintelui republicei franceze, dat în palatul Elysée, a provocat mare sensaţii faptul de necrezut, că ambasadorul turcesc a apărut f ă r ă f e s în sală, deşi unui adevĕrat turc nu-'i e permis sĕ-'l părăsească nici-când şi cu atât mai puţin la sĕrbări oficiale. *Munir bey*, aşa se numeşte fenomenalul ambasador — totuşi a făcut-o, înlocuind musulmanicul fes cu europeanul *clac*. Faptul acesta neaşteptat se comentează, fireşte, în fel şi chip de lumea politică şi diplomatică. Oare care sĕ fie motivul? Ori doar' ambasadorul turcesc din Paris a voit sĕ arete, că Turcia totuşi s'a îndreptat pe calea reformelor? Probabil, ambasadorii vor fi telegrafat guvernelor lor în cea mai posibilă grabă marele eveniment.

*

Şcoala pĕcatului. Poliţia din *Tarnopol* a arestat deunăzile o bandă de hoţi, cari întreţineau o adevĕrată şcoală a hoţiei, învĕţând la furt copii mici. „Mentorul" era un jidov bĕtrân, care încă a fost arestat. Dintre „elevi" mai ales doi inşi, cari nu împliniseră nici 13 ani, se distingeau în arta hoţiei. Unul dintre ei se furişase într'o noapte singur într'o odaie de durmit, de unde a furat giuvaere în preţ de 40.000 fl. La furturi copiii aveau de regulă rolul de a spiona şi a se furişa de cu ziua prin curţi şi odăi. Bĕtrânul „dascăl" de hoţie a fost osândit la câţiva ani temniţă. Tribunalul a luat cu o cale toate mĕsurile necesare spre a abate dela reaua carieră pe cei doi copii de „mari speranţe".

*

Laptele şi baccilul difteritei. Medicii accentuează mult, sĕ bem lapte sterilizat, de oare-ce laptele crud e inficiat cu tot felul de microbi periculoşi. Un argument foarte bun pentru acest sfat al medicilor e cea mai nouă descoperire bacteriologică, care a arĕtat influenţa laptelui asupra baccilului difteritei. Laptele crud e un excelent teren pentru desvoltarea baccilului difteritei, pe când în laptele ferbinte sau sterilisat baccilul acesta îşi perde foarte iute virulenţa şi devine neprimejdios. Laptele crud îşi perde de altfel baccilii, dacă îl ţinem la foc vre-o jumĕtate de oră.

*

Hieroglife nouĕ. Ziarul „Standard" scrie, că un profesor cu numele Laing a descoperit pe insula Bancover o inscripţie cu hieroglife. Aceste hieroglife se deosebesc cu totul de cele cunoscute până acum. Se pot bine vedê semnele: un arbore, o lampă şi încă câteva obiecte de casă.

*

Vindecarea pestei bovine. Din Berlin ne vine ştirea, că celebrul Dr. Koch a descoperit vaccinul pestei bovine. Vaccinul acesta va produce imunitatea într'un rĕstimp de 15 zile. Doctorul Koch îşi dă silinţa sĕ micşoreze restimpul acesta. El e convins, că prin procedeul seu pasta bovină poate fi radical suprimată cu puţină dificultate şi într'un timp foarte scurt.

*

Ştiri mĕrunte. În comuna Banloc (Bănat) trei paznici de noapte s'au întrodus noaptea în biserica gr.-or. română şi au furat banii din lada bisericii. — Rĕposatul episcop de Cianad Bonnáz Sándor a lăsat oraşului Timişoara 100 000 fl, în scop ca în 30 de ani sĕ se înfiinţeze acolo o universitate. — Consiliul şcoalelor sup. din Berlin n'a admis planul studenţilor de a constituì un *special tribunal de onoare*. — În oraşul american Union (statul Missouri) a fost strangulat milionarul Dr. Arthur Duestrow, care într'un acces de beţie 'şi-a ucis soţia şi copiii.

Posta redacţiunii.

„Amorul meu" — nu se publică.

„Beatrix". Pasagele omise nu strică nimic articolului. El nu va apărè ca şi ciuntat. Dar' dacă scrii altul n'avem nimic contra.

Budapesta. Bun. O epistolă privată va urma.

Viena. Suma trimisă e pentru l. tr. Pentru viitor va venì regulat atâta plus $^1/_5$ din suma trimisă. Aşteptăm „adresa". Vorbeşte cu posesorul ei, până ce-'i vom scrie direct.

„Strănul" din Bihor. Foarte bine! Ai prins chestiunea din altă parte. Se vede că nu eşti „străin" în israil. Caută a continua. Ne-ai trimis atâtea file albe, câte şi scrise. Semn bun. Aşteptăm sĕ le umpli cu altă ocasiune. Invitărei vom sati face când numai vom putè. Atunci vom recurge şi la spriginul moral al d-tale. Salutare!

Echoul în Bucovina. Luăm la cunoştinţă informaţiunile ce ne dai. Articolul însĕ nu-'l putem publica, pentru-că unui articol iscălit cu numele numai cu un rĕspuns asemenea iscălit 'i-se poate rĕspunde.

La

Abonament lunar

pentru Martie st. v.

— cu preţurile din capul foii —

învită

Administraţiunea ziarului „TRIBUNA".

ECONOMIE.

Dela „Reuniunea română de agricultură" din comit. Sibiiului.

Raport

despre a VII-a expoziţie de vite, arangiată de „Reuniunea română de agricultură" din comitatul Sibiiului.

Onorabil comitet!

În urma înţelegerii luate cu fruntaşii vrednicei comune Fofeldea, comitetul central al „Reuniunii noastre agricole", în şedinţa din 2 Septemvrie n. a. tr. hotărîse, ca expoziţia de vite anuală, pentru anul curent, sĕ se ţină la 15/27 Septemvrie c. în comuna fruntaşe Fofeldea. În acest scop statorindu-se programul definitiv al expoziţiei, acesta s'a dat publicităţii. Scurt timp înainte de terminul expoziţiei însĕ erumpe între vitele din partea locului *morbul* periculos *de gură* şi *de unghii*, şi astfel comitetul a fost nevoit a amîna ţinerea expoziţiei până după stingerea boalei, carea durere abia a urmat pe la finele lunii Noemvrie şi începutul lunii Decemvrie.

După toate pregătirile împreunate cu spese însemnate de o parte, ear' de alta după-ce timpul era de tot înaintat, comitetul deşi cuprins de temere cu privire la reuşita expoziţiei, s'a arĕtat în neputinţă de a ţinê expoziţia în alte părţi ale comitatului. Astfel, în înţelegere cu comitetul arangiator local, a stabilit pentru ţinerea expoziţiei ziua de 27 Decemvrie n. a. tr.

Aceste împregiurări, la cari se mai adaugă timpul greu de earnă, dar' mai ales drumurile puţin practicabile, au făcut, că expoziţia din a. tr., sĕ rĕmână în ceea-ce priveşte numĕrul şi calitatea vitelor expuse mult îndĕrĕptul expoziţiilor de mai nainte.

Amĕsurat programului, la expoziţie au fost admise vitele şi rîmătorii locuitorilor din comunele: *Fofeldea, Săsăuş, Chirpĕr, Ilimbav, Marpod, Bendorf, Alţina, Nochrich, Ţichindeal, Vurpĕr, Hosman, Cornăţel, Nucet, Săcădate* şi *Glîmboaca*.

Din comunele Marpod, Bendorf, Alţina, Vurpĕr, Hosman, Cornăţel şi Nucet, din causa boalei ce mai bântuia — nu s'au expus vite.

Amĕsurat listei de înscriere, în grupa I. bovine de prăsilă (rasă de basţină şi străină) au fost expuse de 55 exponenţi 67 capete şi anume:

tauri	vaci	junci, junince,	tăurenci	viţei, viţele	suma capet.
2	26	26		13	67
(1 bivol)	(6 bivoli)	(7 bivoli)		(4 bivoli)	

În grupa a II-a, rîmători de prăsilă (rassa indigenă şi străină) au fost 29 rîmători expuşi de 15 exponenţi.

veri	grăsuni	scroafe	purcele	suma rîmătorilor
7	8	10	4	29

Peste tot au fost deci expuse 67 capete vite cornute şi 29 rîmători, în total 96; ear' numĕrul total al exponenţilor a fost 70.

Vitele expuse după comp. se împart astfel:

Grupa I.

Comuna	tauri	vaci	junince	viţei	suma capetor	exponenţi
Fofeldea	1 (bivol)	11 (6 bivoli)	14 (7 bivoli)	6 (4 bivoli)	32	28
Săsăuş	—	—	—	2	2	3
Chirpĕr	—	4	—	—	4	5
Ilimbav	—	3	7	2	12	7
Nocrich	—	6	5	—	11	4
Cichindeal	1	—	—	2	3	2
Săcădate	—	2	—	—	2	3
Glimboaca	—	—	—	1	1	3
Suma com. 8	2	26	26	13	67	55

Grupa II.

Comuna	veri	grăsuni	scroafe	purcele	suma rîmător.	exponenţi
Fofeldea	4	5	6	3	18	6
Săsăuşi	1	3	2	1	7	4
Glămboaca	1	—	1	—	2	3
Ilimbav	1	—	1	—	2	2
Suma com. 4	7	8	10	4	29	15

Din gruparea vitelor expuse după rassă, reese, că au fost expuse: 1 taur de rassă ardeleană, 8 vaci de rassă ardeleană, 6 încrucişări (indigen cu Pinzgau) şi 6 de rassa curată Pinzgau; din 19 junci, juninci: 10 de rassa curată Pinzgau, 5 încrucişare şi 4 de rassa ardeleană; din 9 viţei 4 de rassa Pinzgau, 3 încrucişare şi 2 de rasa ardeleană; ear' rîmătorii cu mică excepţiune aparţin mângăliţelor.

Juriul de premiare s'a compus astfel: Demetriu Comşa, president; Victor Tordăşianu, secretar; Emil Verzariu, funcţionar de bancă; Teodor Orlea, funcţionar consistorial (ales în locul părintelui G. Bobeş absent); toţi din Sibiiu. Daniil R. Cordescu, profesor; Ioan Bonea, paroch; Toma Maniu, proprietar, toţi din Fofeldea. George Stănuleţ, învĕţător în Săsăuşi; Alexandru Ioan. paroch în Ilimbav; Nicolae Moldovan, admistrator protopresbiteral în Nocrich; Ioan Tatu, paroch în Ţichindeal; Nicolae Pinciu, paroch în Hosman; Ioan Petrişor, paroch în Cornăţel; Ioan Tatu, păroch în Nucet; Florian Bologa, paroch în Marpod, ear' în unele locuri devenite vacante prin neînfăţişarea unor membrii s'a ales: Simeon Pĕcurar din Chirpĕr; Ioan Popa, învĕţător în Nocrich; Ioan Dragoman, învĕţător în Ilimbav; Dionisie Ganea, econom în Nocrich; Ioan Comşa, preot; Toma Ienciu, notar, Ioan Popa, învĕţător, toţi din Fofeldea; Zosim Tocoae, econom în Ilimbav şi Ioan Mihu, econom în Ţichindeal,

Juriul astfel întregit şi constituit a purces la luarea în seamă şi la examinarea vitelor expuse, o lucrare ce a ţinut 3 ore, după ceea-ce a urmat însaşi premiarea. Premii s'au distribuit:

Grupa I. Bovine de prăsilă.

a) tauri.

Premiul	coroane	proprietarul	comuna
I.	12	Ioan Mihu, econom	Ţichindeal
II.	6	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
2	18		

b) vaci

Premiul	coroane	proprietarul	comuna
I.	14	Ioan Aron, econom	Nocrich
II.	12	Iosif Comşa, econ.	Fofeldea
III.	10	Sim. Măniş, j.-ec.	Chirpĕr
IV.	8	Toma Maxim, econ.	Săcădate
V.	5	Sim. Pĕcurar, ec.	Chirpĕr
VI.	5	Sonu Curea, econ.	Chirpĕr
VII.	5	Lazar Băilă, econ.	Ilimbav
VIII.	4	Sim. Măniş s. econ.	Chirpĕr
IX.	4	Toader Armenciu ec.	Nocrich
X.	2	David Iancu econ.	Fofeldea
XI.	2	Maria Hordobeţ ec. (bivoliţe)	Ilimbav
XII.	4	Petru Sopa econ.	Fofeldea
XIII.	4	Pavel Comşa econ.	Fofeldea
13	79		

c) junci, junince, tăurenci dela 1—3 ani.

Premiul	coroane	proprietarul	comuna
I.	14	N. Moldovan, ad.-pr.	Nocrich
II.	10	Iosif Sopa, econ.	Ilimbav
III.	8	Alexă Ciovică, econ.	Fofeldea
IV.	6	Ioan Tocoae, econ.	Ilimbav
4	38		

d) viţei şi viţele dela $^1/_4$—1 an.

Premiul	coroane	proprietarul	comuna
I.	8	Ioan Bonea, paroch	Fofeldea
II.	6	Toma Faraon, ec.	„
III.	4	Toma Ciogu, econ.	„
3	18		

Grupa II. Rîmători de prăsilă.

a) veri.

Premiul	coroane	proprietarul	comuna
I.	8	Com. pol. Fofeldea	Fofeldea
II.	5	Dionisie Olariu, ec.	Săsăuşi
III.	5	Ioan Ciocan, econ.	Glămboaca
IV.	3	Com. pol. Ilimbav	Ilimbav
4	21		

b) scroafe.

Premiul	coroane	proprietarul	comuna
I.	8	Petru Sorea, econ.	Fofeldea
II.	6	Pavel Ciogu, econ.	„
III.	4	Toma Maniu, econ.	„
IV.	4	Ioan Comşa, preot	„
V.	4	Petru Trifan, econ.	„
5	26		

Peste tot s'au distribuit în grupa I. 22 premii în valoare de 153 coroane, ear' în a II-a 9 premii în valoare de 47 coroane; sau în total 31 premii în valocre de 200 coroane.

Onorabil comitet!

Fără a insista de astă-dată asupra scopurilor, ce se urmăresc preste tot prin arangiarea expoziţiilor de vite, fie-'mi permis a arĕta aici experienţele făcute la arangiarea expoziţiilor noastre oare-cum restrînse. Ca ori-ce lucru nou, arangiarea expoziţiilor de vite printre ţerănimea noastră, este întimpinată aproape pretutindenea cu oare-care temere şi prejudiţii. Ţeranului nostru, deprins a tot da şi a nu primì nimic, 'i-se pare a fi imposibil sĕ poată primì cinste pentru buna îngrijire a vitelor sale. În unele casuri s'a auzit, că ţeranul, cuprins dê teamă, că 'i-se va croì nouĕ dări după vite, — n'a voit sĕ ştie nimic de expoziţie, şi nnmai după-ce s'a convins, că exponenţii, conlocuitori de ai sei, au primit premii destul de însemnate, au început a se căì pentru rĕmânerea vitelor sale poate mult mai frumoase ca cele premiate — la expoziţie. Mulţi dintre ţeranii mai cu dare de mână fără a ţinê seamă de învĕţăturile, ce pot sĕ le câştige la asemenea ocasiuni, îşi ţin de dejosire sĕ-'şi mâne vitele la expoziţie, pe cuvêntul, că n'are sĕ concureze cu vitele sale frumoase printre vitele slăbuţe ale sĕrăcimei din comună şi din comunele învecinate. Curiositatea de altfel şi pe asemenea bogătani îi împinge a se învêrtì printre exponenţi şi a lua oare-cum parte la examinarea vitelor şi resultatul final al conlucrării este o adêncă părere de rĕu, că nu 'şi-au adus şi vitele lor la expoziţie. Lucru constatat, că la o a doaua expoziţie de vite, arangiată pentru vitele din acelaş ţinut, ar participa cu mic cu mare, durere numai, că după împregiurările în cari ne aflăm, acest lucru nu se poate ivì decât poate după mai mulţi ani.

Atât de astă-dată.

Sibiiu, 31 Decemvrie n. 1896.

Victor Tordăşian, secretarul juriului

Din public.*)

Mulţumită.

Subscrişii în numele poporului român gr.-cat. din Agriş, aducem cea mai călduroasă mulţumită bravului român şi demnului preot Simeon Carincaşiu, care în greaua întreprindere de a reedifica şcoala română din Agriş, pe lângă îndemnările şi sfaturile înţelepte ne-a ajutorat şi cu suma de 30 fl. v. a. în numerar.

Agriş, 22 Febr. 1897.

M. Moldovan, preot gr.-cat. **Elia Popoviciu**, curator.

Ioan Pop, cassar.

Mai nou.

Din Creta.

Cu datul de 2 Martie sĕ telegrafează din Atena că ultimatul puterilor nu s'a inmanuat încă guvernului din Grecia. În schimb însĕ comandanţii corăbiilor străine au provocat pe comandantul corăbiilor greceşti, *ca în 48 de ore sĕ părăsească apele Cretei.*

Admiralul grecesc *Reineck* le-a rĕspuns însĕ, că nu primeşte îndrumări decât numai dela guvernul seu din Atena şi că: **Puterile pot puşca asupra corăbiilor sale; dînsul nu se va apĕra. În clipa morţii va saluta înaintea steagurilor europene; de bună voe însĕ, ori sub presiunea forţei nu se va mişca dela locul seu!**

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţiunea nu este responsabilă.

Tribuna Literară.

Informaţiuni.

„Ligă Română", revistă sĕptĕmânală pentru interesele unităţii culturale a tuturor Românilor, nr. 7 are următorul cuprins: Austro-Ungaria în evenimentele orientale de Regulus. — Alsaţia şi Transilvania de Paul Eduard Decharme. — „Enciclopedia Română" de George Bogdan-Duică. — Lupta pentru drept de Dr. R. Ihering, traducere de A. D. Florescu. — Conferenţele dela Ateneu de Valmi. — Cronică generală: Asociaţiunea transilvană. — Prigonirea limbei germane în Budapesta. — Dela Românii din Bucovina. — Dureri ungureşti. — Socialismul agrar în Ungaria. — Anarchismul în Ungaria. — Notiţe diverse: Evoluţia într'un teatru pedagogic. — Causele ciumei. — Telescriptorul lui Hoffman. — Informaţiuni. — Bibliografie.

*

„Foaia pedagogică nr. 4 are următorul cuprins: Formarea caracterului în şcoală de Dr. P. Şpan. — Gimnasiile noastre române în societatea pedagogică maghiară de G. Pletos. — Din literatura şcolară de D. Comşa. — Informaţiuni. — Felurimi.

Călindarul zilei.

4 Martie n. 1897

Iulian: P. Leon Epicop.
Gregorian: Casimir.
Soarele: rĕsare 6 31, apune 5.28 m.

Din ţeară 1 Martie n. 9 ore dimineaţa.

Staţiunile	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vîntul direcţia	Vîntul tăria
Budapesta	762	— 2.4	—	—
Sătmar	763	— 4.8	SV	1
Cluj	762	— 3.4	S	2
Orşova	764	— 3.2	VS	3
Arad	763	— 1.1	NV	1
Panciova	762	— 3 7	SV	4

Sosiţi în Sibiiu.

În 3 Martie n. 1897.

Hotel *„Împĕratul Romanilor"*. B. Furdui din Câmpeni- T. Fratescu şi Porr, dircctor din Braşov. Pister, locotenent din Elisabetopole, L. Steiner, L. Bauer şi Torbe, comercianţi din Viena.

Hotel *„Neurierer"*. Benjamin Grünfeld şi Zitron, comercianţi din Viena. G. Ivan, notar şi Folymossy, farmacist din Odorheiul-săcuesc. Kastely inginer-suprem din Cluj. H. Holz din Viena, Fern şi Goldschmidt voiagiori din Budapesta.

Hotel *„Meltzer"*. I. Hamşea, I. Hamşea şi I. Lenescu, preoţi din Turnu-roşu.

Teatru orăşeneso în Sibiiu.

Joi, 4 Martie n.
Pentru ultima dată:
„Die Goldene Eva".
Comedie în 3 acte de Schönthan şi Koppel-Elfeld.
Începutul la 7 ore seara.

Editor şi redactor responsabil: Teodor V. Păcăţian.
Proprietar: Pentru „Tipografia", societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt.

Berăria Habermann.

Cu stimă subscrişii au onoare a oferì p. t. publicului la apropierea saisonului berile lor excelente şi bine conservate ca:

Märzen-, Kronen-, Salvator- şi Bockbier

pe lângă condiţiunile cele mai culante şi serviciul cel mai conştienţios. Totodată ne permitem a observa, că berea noastră se poate expeda şi în mĕsuri de $^1/_4$ hectolitru, resp. şi în câte o ladă de câte 30 litre (în sticle.) Prin aceasta ori-cine are posibilitatea de a avè în totdeauna bere proaspătă.

Semnăm cu toată stima

Erezii lui Johann Habermann
în Sibiiu.

[800] 3—3

„VICTORIA",

INSTITUT DE CREDIT ŞI ECONOMIE, SOCIETATE PE ACŢIUNI.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acţii fl. 300.000. Fond de reservă fl. 100.000.
Depuneri fl. 1,000.000. Circulaţia anuală fl. 15,000.000.

Primeşte **depuneri spre fructificare**, după care **solveşte 5%** interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă **o solveşte institutul separat.**

După starea cassei, **depuneri până la fl. 1000** se restituesc îndată la pesentarea libelului **fără abzicere.**

Depuneri se pot face şi **prin postă** şi se efectuesc **momentan** după sosirea comandei.

[362] 5—38 Direcţiunea institutului.

A apărut şi se află de vênzare la „Tipografia", societate pe acţiuni din Sibiiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ
de
Sava Popovici Barcianu.

Ediţiunea a cincia
revidată şi completată
de
Dr. Daniil Popovici-Barcianu.

Această gramatică atât de bine întocmită, avênd la fine şi un mic vocabular german-român costă numai 1 fl. 40 cr. plus 10 cr. porto.

La „Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu, se află de vênzare:

Cea mai nouă

Carte de bucate

a
bucătăriei
române, franceze, germane şi maghiare

cuprinzênd reţetele cele mai bune pentru a pregătì în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatese sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preţ scăzut (dela 2 fl.) acum *numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto*
(20 cr. recomandată.)

Doamna Anna Csillag e însaşi vênzătoarea.

Eu Anna Csillag

cu pĕrul Loreley uriaş al meu, de 185 centimetri de lung, pe care 'mi-'l-am dobândit în urma folosinţei în decurs de 14 luni a pomadei inventate de mine, care este recunoscută din partea celor mai renumite autorităţi medicale ca singurul mijloc contra **căderii pĕrului**, pentru **accelarea creşterii** aceluia, pentru **întărirea pielei** capului; ea înaintează la domni creşterea de barbă plină, stufoasă, şi deja după o scurtă întrebuinţare împrumută atât pĕrului din cap, cât şi barbei o lucire şi desime naturală şi-'l scuteşte de o cărunţire până la adânci bĕtrâneţe.

Preţul unui borcănaş fl. 1, 2, 3, 5.

Expediţie zilnică în toate părţile lumii, dacă sĕ trimit banii înainte sau cu rambursă din fabrica

Anna Csillag **Viena,** I. Seilergasse Nr. 9.

Peptene Anna Csillag, garanţă fără a se frânge. Preţul 1 fl.
Perie de cap Anna Csillag, cea mai fină. Preţul 1 fl. 50 cr.

Stim. Madamme Csillag!

Vĕ rog a trimite pe adresa: Excel. Sa d-na **Contesă Kielmanseg,** soţia locţiitorului de stat, Viena, Herrengasse, 3 borcănaşe de pomadă à 2 fl., pentru îngrigirea pĕrului, cari 'şi-au dovedit deja resultatul bun.

Cu deosebită stimă, cameriera Excel. Sale: **Irma Pletzl.**

Slatina, în Boemia.

Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Aveţi bunătate, a-'mi trimite pe adresa mea 2 borcane din excelenta d-voastră pomadă de pĕr cu îndrumările de întrebuinţare.

Prinţ **Fr. Auersperg.**

Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Mĕ rog a-'mi trimite încă un borcan din renumita d-voastră pomadă.

Conte Felix Gonrey, Viena.

D-şoară **Anna Csillag!**

Mĕ rog a-'mi trimite cu rambursă postală încă două borcane de pomadă de pĕr.

Conte Em. Ezterházy, Bakony-Szt-László.

Prea Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Am auzit mult despre excelenta influinţă a pomadei d-voastră de pĕr şi mĕ rog a-'mi trimite un borcănaş cu întoarcerea postei.

Cu distinsă stimă:
Conte Ladislau Eszterházy sen.

Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Aveţi bunătate a-mi trimite trei borcănaşe din excelenta d-voastră pomadă de pĕr.

Iacob Girardi de Ebenstein, Trient, Tirol.

Stimabilă!

Vĕ rog a-'mi trimite un borcănaş din preţuita d-voastră pomadă.

Contesa Anna de Wurmbrandt, Bickfeld.

Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Vĕ rog a-'mi trimite un borcănaş din vestita d-voastră pomadă de pĕr.

Marchiz A. Pallavicini, Abauj-Szemere.

D-şoară **Anna Csillag!**

Vĕ rog a-'mi trimite cu întoarcerea postei un borcănaş din excelenta d-voastră pomadă.

Lud. cav. de Liebig, Reichenberg.

Doamnă **Anna Csillag!**

Pentru repeţita trimitere a unui borcănaş din excelenta d-voastră pomadă, sĕ roagă

Princesa Carolath, Cöthen (Anhalt)

Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Mĕ rog a-'mi mai trimite cu reîntoarcerea postei un borcănel din renumita d-voastră pomadă de pĕr.

Dr Alex. cav. de Neupauer, Graz Hofgasse.

Stim. d-şoară **Anna Csillag!**

Vĕ rog a-'mi trimite cu întoarcerea postei două borcănaşe pomadă de pĕr.

L. Schwenk de Reindorf, soţie de căpit. în Praga.

Stimabilă!

Vĕ rog respectuos a-'mi trimite cu rambursă un borcănaş din excelenta d-v. pomadă de pĕr.

Conte Guido Starhenberg, Küpösd.

Unica pomadă Natalia e unicul mijloc de frumseţe pentru dame, mijloc care face faţa înfloritoare, fragedă şi tinerĕ, netezeşte ori-ce încreţituri şi face sĕ dispară coşurile, petele şi toate necurăţeniile cari obvin pe faţă, curăţă perfect faţa de sgrăbunţele văratice în foarte scurt timp. **Unica pomadă Natalia** face pelea gingaşe teintului, îi dă o înfăţoşare strălucitoare. Preţul de borcănaş 2 fl. şi ţine multă vreme, aşa, că folosul lui nu costă mai mult de 2 cr. pe zi. Pudră Natalia 80 cr. săpun Natalia 10 cr. — Comandele prin trimiterea înainte a banilor sau cu rambursă sûnt a se adresa la depositul principal: *Anna Csillag, Viena,* I., Seilergasse 9. [19] 7—10

Pentru 1 Aprilie
acceptez un „asistent"
event. şi un
„practicant",
pe lângă condiţiuni foarte favorabile.
D. Banciu, farmacist
în **Sĕlişte.** [822] 3—3

Se caută agenţi,

cari se cerceteze muşterii privaţi, pe lângă provisiune mare, în afacerea unor **rulete** de lemn şi **jalusii** nouĕ, premiate de 6-ori. — Oferte cu referenţe a se adresa lui **C. Klemt,** fabricant de jalusii în **Braunau** i. B. (Etabl. 1878). Cel mai mare etablisement din aceasta branşă.

[477] 4—5

„Tipografia", soc. pe acţiuni, Sibiiu.

A eşit de sub tipar:

Însoţirile de credit

împreunate cu
Insoţiri de consum, de vênzare, de viieri, de lăptării etc. şi instrucţiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru
Inflinţarea şi conducerea de astfel de însoţiri
de
F. W. RAIFFEISEN.
Ediţiunea a V-a.
Traducere autorisată de
Dr. Aurel Brote,
directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania"

EDITURA
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului".
(280 pagini mari).

Cartea costă ***80*** cr. (cu porto postal ***90*** cr., recomandată ***1*** fl.) şi se poate cumpĕra dela

„Tipografia",
soc. pe acţiuni în Sibiiu.

A apărut şi se află de vênzare la Librăria **„Tipografiei"**, societate pe acţiuni în Sibiiu:

Studiu
de
Max Nordau

Naţionalitatea

Traducere
de
Rosmarin.

Aceasta broşură, plină de idei originale asupra *limbei naţionale* şi a *naţionalităţii*, inferează în cel mai necruţător mod *renegatismul.*

Preţul cu trimitere francată e numai 25 cr.

La **„Tipografia"**, soc. pe acţiuni în **Sibiiu** se află de vênzare

CARTEA DURERII

DE
EMIL BOUGAUD.
TRADUCERE DE
IACOB AFIN NICOLESCU.
Editor: Dr. E. DĂIANU.

Preţul 70 cr. (cu porto postal 73 cr.)

Aceasta carte a fost recomandată de către Exc. Sa Metropolitul Victor Mihályi de Apşa printr'un circular special.

La *„Tipografia"*, soc. pe acţiuni în *Sibiiu* se află de vênzare

„POESII"

DE
IOAN N. ROMAN.

Preţul 50 cruceri.

„Tipografia", societate pe acţiuni în Sibiiu.

Toate scrierile
profesorului Dr. Weigand despre Români

se găsesc de vênzare la „Librăria" noastră cu preţurile originale. Astfel:

1. **„Die Aromunen"**, (Macedo-Românii).
   Vol. I. *„Land und Leute"*, cuprinde descrierea călĕtoriei profesorului Weigand pe la Românii din Macedonia, interesantă pentru ori-care Român, care sĕ interesează de fraţii sei. O lectură atrăgĕtoare şi pentru nespecialişti. Volumul de 334 pag., cu 9 ilustraţiuni frumoase şi cea mai perfectă carte etnografică costă . . . . . fl. 6.20
   Vol. II. (*Volkslitteratur*), cuprinde literatura poporală, versuri şi poveşti, cu traducerea germană şi un lexicon, 386 pag., costă . . . . . fl. 5.—
2. **„Vlacho-Meglen"**, o cercetare etnografică-filologică; volum de 80 pag., cu 4 ilustraţiuni, fototipíe, costă . . . . . fl. 2.25
3. **„Die Sprache der Olympo-Wallachen"**, cu o introducere despre popor, volum de 144 pag., costă . . . . . fl. 1.85
4. **„Rapoartele anuale despre seminarul filologic român din Lipsca"**, conţinênd lucrările dlui profesor Weigand şi ale elevilor sei despre Români:
   „Primul raport", (1894) de 157 pag. costă . . . . . fl. 1.85
   „Al doilea raport", (1895) de 224 pag. costă . . . . . „ 2.80
   „Al treilea raport", (1896) de 332 pag. costă . . . . . „ 3.80
   Cartea de sub nrul 1, vol. I. e pentru toţi Românii inteligenţi; celelalte se recomandă bărbaţilor de specialitate. Toate sûnt scrise de sine înţeles, în limba germană.

Librăria „Tipografiei", societate pe acţiuni.

Noutăţi musicale.

La librăria **„Tipografia"**, soc. pe acţiuni în **Sibiiu** se află de vênzare următoarele piese pentru **voce şi piano.**

		Cor. Fil.
Alexandrescu Ernest I.	„Ai plâns şi tu vre-odată?" *romanţă* pentru voce şi piano	1.—
„	„Nu înţeleg" „ „ „ „	1.—
„	„Pictorilor" „ „ „ „	1.—
„	„Un fir electric" „ „ „ „	1.50
Belortu D. C.	„L'Affection", *polca franceză* pentru piano	1.—
„	„De Braila à Gênes", *galop* pentru piano	1.—
Burlan Ioan D.	„Sêrba Bucureştenilor", pentru piano	1.—
„	„ „ pentru voce şi piano	1.—
„	„Didi", *polca mazurca* pentru piano	1.50
Cristide Dimitrie St.	„Isvorul", *romanţă* pentru voce şi piano	1.—
„	„Linişte", *vals* pentru piano	2.—
Cirillo Alphonse	„Am plâns", romanţă pentru voce şi piano	1.50
„	„Singurătatea", romanţă pentru voce şi piano	1.50
„	„Claire", polca pentru piano	1.—
Decker Carol	„Institutele-Unite", *vals* pentru piano	2.—
Dimitrescu Const.	„Sêrba Bucureştencelor", pentru piano	1.—
„	„Sêrba Mirilor", pentru piano	1.—
Fotino Gh.	„Iubileul Marş", pentru piano	1.50
„	„Surorile Hora", pentru piano	1.—
Ionescu G.	„Elisa", polca franceză pentru piano	1.—
„	„Zéphir", polca mazurca pentru piano	1.50
Kneisel Anton	„Souvenir de Zürich", polca mazurca	1.—
Lutz Mayer	„Pas de quatre original"	1.—
Margaritescu Michel	„Gavotte dela Princesse Marie"	1.50
Mironescu Mathilde	„Les beaux yeux", valse pentru piano	2.—
Moinaru Costache	„Terăncuţa", cântec popular pentru voce şi piano	1.—
Niţescu P. G.	„Hora întrăţirii", pentru piano	1.50
Ochialbi G. N.	„Hora Margareta", pentru piano	—.50
„	„Hora ţerănească", pentru piano	—.50
„	„Hora ovreicuţa", pentru piano	—.50
„	„Hora nebună", pentru piano	—.50
„	„De te-ar prinde neica 'n crâng"	—.50
„	„Hora Ochialbi", pentru piano	—.50
„	„Hora nopţii", pentru piano	—.50
„	„Sêrba oltenească", pentru piano	—.50
„	„Hai Cristei", pentrtu piano	—.50
„	„Hora luncei", penru piano	—.50
„	„Hora Floreasca", pentru piano	—.50
„	„Hora Zuralia", pentru piano	—.50
„	„Ca la uşa cortului", ţigănească pentru piano	—.50
„	„Hora Aurora", pentru piano	—.50
„	„Hora ocheşica", pentru piano	—.50
„	„Hora frunza", pentru piano	—.50
Oppelt W.	„Flori în vale", polca mazurca pentru piano	1.—
Paulmann Sigismund	„Toujours avec argent", polca franceză pentru piano	1.—
„	„La blondine", polca mazurca pentru piano	1.—
„	„Turda", marş patriotic	1.—
„	„Hora Reginei"	—.50
Paulmann Sigismund	„Sêrba păpuşelor"	—.50
„	„Marş turcesc"	—.50
„	„Pune talpa la pământ", brêu pentru voce şi piano	—.50
Polyso-Micşuneşti N.	„La belle Alexandrine", mazurca de salon	1.50
Rădulescu Eleutheriu	„Suvenir de Focşani", polca mazurca	1.—
Schedi Mihail	„Pensées de Printemps, Morceau de salon	1.50
Schlichting S.	„Kreutz-Polca", original	1.25
Simionescu Ioan R.	„Doina Jiului", pentru voce şi piano	1.50
Spirescu Oscar	„E greu sĕ uiţi", romanţă pentru voce şi piano	1.50
Trifu Gh.	„Te iubesc", romanţă pentru voce şi piano	1.—
Vasiliu N.	„Cecilia", vals pentru piano	2.—
Zika Anton	„Pe aripele amorului", vals pentru piano	2.—

Noutăţi apărute în urmă.

Burlan I. D.	„En Vogue Quadrille"	1.50
„	„Nunta de argint", marş	1.—
Capşa M.	„Intermezzo", pentru piano	1.—
Cirillo Ant.	„Les fleurs de Mai", valse	2.—
Dimitrescu C.	„Sêrba oficerilor"	1.—
Ivanovici	„La fille du Marin", valse	2.—
Kaps C.	„Daisy Bell", valse (All Right)	1.50
Lowthian	„Veneţia", vals	1.50
Pursch O.	„Nunta de argint", vals	2.—

„Veselia română",

colecţiune de piese alese, pentru voce şi piano.

Nr. 1.	Raynald L.	„Vinul de Cotnari", vals cânt. cu cuvinte rom. şi fran.	1.—
„ 2.	Sayers Henry L.	„Tararabum-der-é", cânt. cu cuvinte româneşti şi franţozeşti	1.—
„ 3.	Filloreanu Al.	„Imnul şcolarului", pentru 3 voci şi piano	1.—
„ 4.	Alexandrescu Er. I.	„Nu înţeleg", romanţă	1.—
„ 5.	Moniuszko	„Cosacul", cântec polonez, cu cuvinte române	1.—
„ 6.	Vargă F.	„Mustăţi", polca cu cuvinte române şi franceze	1.50
„ 7.	Mureşianu A	„Deşteaptă-te Române", cântec patriotic	1.—
„ 8.	Dorianu I.	„Liliacul alb", cu cuvinte române şi franceze	1.50
„ 9.	„	„E. ah! iubirea", canţonetă pentru voce şi piano	1.50
„ 10.	Denza L.	„Ochi albastri!" cu cuvinte române şi italiane	1.50
„ 11.	Cuna L.	„O dragă Margaretă", cuvinte de I. Dorianu	1.—

Noutăţi apărute în urmă.

Volstedt	„Lustige Brüder" (Fraţii veseli), vals	1.—
Voreas D. D.	„În fênul de curênd cosit", romanţă	1.—
Wagner F.	„Vulturul", marş (Unter Doppel Adler)	1.—
Wiest Louis	„Privighetoarea de peste Olt", potpouri naţional Nr. 1/2 a	2.—
Nr. 12.	Zeller	„Nu fi supĕrat", Sei nicht bös', cuvinte de Dorianu	1.—
„ 13.	Gozlan	„Visul" (Le rêve), romanţă, cuvinte de Dorianu	1.50
„ 14.	Dumitriu	„Cât te-am iubit", romanţă	1.—
„ 15.	Dorianu	„All Right", cuvinte române şi franceze	1.—
„ 16.	Dumitriu	„Sêrba lui Zdrelea" cu cuvinte	1.—
„ 17.	Dorianu	„La tine copiliţă dragă", romanţă	1.—

Pentru „Tipografia", societate pe acţiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.